

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การก่อสร้างเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากเป็นพื้นฐานในการรองรับอุตสาหกรรมในด้านอื่นๆ และยังเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังส่วนอื่นในระบบเศรษฐกิจ (ลัดดาวัลย์ อับดิน, 2552) ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจึงมีความเกี่ยวเนื่องและเติบโตไปตามภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จากการลงทุนในโครงการต่างๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญที่กระตุ้นระบบเศรษฐกิจให้มีเงินทุนหมุนเวียนจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง เช่น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง อุตสาหกรรมการผลิต วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้ การขนส่งและอุตสาหกรรมพลังงาน รวมถึงการจ้างแรงงานทั้งทางตรงและทางอ้อม

จังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคเหนือ เป็นเมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ เพื่อรองรับการพัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างเต็มรูปแบบ และเป็นจุดนำร่องหลายๆ โครงการ ซึ่งปัจจุบันมีโครงการลงทุนต่างๆ เข้ามาลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก อาทิเช่น โครงการก่อสร้าง ศูนย์ประชุมนานาชาติ ศูนย์การค้า คอมมูนิตี้ออลล์ โครงการจัดสรรต่างๆ ซึ่งการลงทุนในโครงการบ้านจัดสรรในจังหวัดเชียงใหม่มีทิศทางเติบโตอย่างต่อเนื่องตามความต้องการที่อยู่อาศัยที่เพิ่มมากขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2555: ออนไลน์) ส่งผลให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ต้องการ เข้ามาพำนักอาศัย และลงทุนในธุรกิจต่างๆ นอกจากนี้จังหวัดเชียงใหม่ยังมีแหล่งบริการด้านสุขภาพ ที่มีคุณภาพ พร้อมที่จะเป็นศูนย์กลางการบริการสุขภาพของภูมิภาค และมีสถาบันการศึกษาชั้นนำพร้อมที่จะรองรับการเป็นศูนย์กลางการศึกษา (กรมประชาสัมพันธ์, 2555: ออนไลน์)

ปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่มีนิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง จำนวน 1,835 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.67 จากจำนวนนิติบุคคลทั้งหมด 8,466 รายในเขตภาคเหนือ ซึ่งมีจำนวนนิติบุคคลที่ดำเนินงานคิดเป็นจำนวนสูงสุดในภาคเหนือ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, กระทรวงพาณิชย์, 2557: ออนไลน์)

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นธุรกิจเฉพาะที่มีความแตกต่างจากธุรกิจผลิตสินค้าและธุรกิจซื้อขายไป เนื่องจากระยะเวลาในการก่อสร้างส่วนใหญ่มากกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี นั่นคือการดำเนินงานตามสัญญาก่อสร้างมักมีวันเริ่มต้นงานก่อสร้าง และวันสิ้นสุดงานก่อสร้างอยู่ต่างงวดบัญชีกัน ส่งผลให้การรับรู้รายได้และต้นทุนงานก่อสร้างของสัญญาก่อสร้างนั้นต้องอ้างอิงกับขั้นความสำเร็จของงานก่อสร้าง ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน โดยในช่วงที่ผ่านมาสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มีการกำหนดมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities: TFRSs for NPAEs) ขึ้นโดยมาตรฐานรายงานทางการเงินดังกล่าวมีผลให้บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิติบุคคลต่างประเทศ กิจการร่วมค้า ตามประมวลรัษฎากรที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ต้องจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะสำหรับการจัดทำงบการเงินตั้งแต่รอบปีบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป (เกียรตินิยม คุณดิศสุข และสุชา เจียรนัยกุลวานิช, 2554: ออนไลน์) เพื่อให้กิจการที่ไม่มี ส่วนได้เสียสาธารณะ มีแนวปฏิบัติในการจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ซึ่งตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ประกอบการและผู้ใช้งบการเงินอื่นๆ

กิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Publicly Accountable Entities: PAEs) คือ กิจการที่มีตราสารทุนหรือตราสารหนี้ของกิจการที่มีการซื้อขายในตลาดสาธารณะ หรือกิจการที่นำส่งหรืออยู่ในกระบวนการนำส่งงบการเงินของกิจการให้แก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการออกขายหลักทรัพย์ใดๆ ในตลาดสาธารณะ หรือกิจการที่ดำเนินธุรกิจในการดูแลทรัพย์สินของกลุ่มบุคคลภายนอกในวงกว้าง หรือบริษัทมหาชนตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ซึ่งมีความแตกต่างจากกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Non-Publicly Accountable Entities: NPAEs) อันเป็นกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ กิจการมีขนาดเล็กหรือขนาดกลาง และเป็นกิจการที่นอกเหนือจากกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (ศลิษา หวังดี, 2555) โดยนิติบุคคลในจังหวัดเชียงใหม่ที่ดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้างนั้นส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก (สัมพันธ์ โยภกุลสิริ, 2550) ที่เข้าเงื่อนไขของกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Non-Publicly Accountable Entities: NPAEs) จึงต้องปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงินดังกล่าว

มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะไม่มีการแบ่งเป็นฉบับๆ แต่จะแบ่งออกเป็น 22 บท ซึ่งมาตรฐานรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรับเหมา

ก่อสร้างโดยตรงมีจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่อง สัญญาก่อสร้าง 2) เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม ที่เกี่ยวข้องกับ การก่อสร้างโดยกิจการต้องนำต้นทุนการกู้ยืมมารวมเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ 3) เรื่อง ประมาณการหนี้สิน และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง เช่น การเรียกเรื่อง ค่าเสียหาย ค่าปรับ เป็นต้น และมาตรฐานรายงานทางการเงินอื่น ได้แก่ เรื่อง ความเป็นมาและ วัตถุประสงค์ ขอบเขต กรอบแนวคิด การนำเสนองบการเงิน ลูกหนี้ เงินลงทุน ที่ดิน อาคาร และ อุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง และวันที่ปฏิบัติ เป็นต้น โดยในแต่ละบทนั้นจะมีการกำหนดวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการ เปิดเผยที่เหมาะสมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

นอกจากนี้ข้อมูลด้านบัญชีถือเป็นส่วนสำคัญที่ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องต้องนำข้อมูลไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุมการ ดำเนินงานของกิจการ หากผู้ทำบัญชีขาดประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีโดยตรง หรือไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีอย่างแท้จริง อาจส่งผลกระทบต่อในการจัดทำงบการเงินที่ไม่ถูกต้องและ เหมาะสม (ผุสดี ชุ่มดวง, 2550) ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อผู้บริหารในการนำข้อมูลไปใช้ในการ ตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ ดังนั้นผู้ทำบัญชี จึงต้องจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อสะท้อนถึง ผลประกอบการของธุรกิจได้อย่างแท้จริง ให้สามารถจัดทำรายงานทางการเงินที่เป็นประโยชน์ต่อ ผู้บริหารในการบริหารงาน และมีประโยชน์ในการวิเคราะห์และควบคุมต้นทุนได้

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างใน จังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสีย สาธารณะ เพื่อทราบถึงความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัด เชียงใหม่เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ และ เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ทำบัญชีของธุรกิจ รับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถจัดทำข้อมูลทางบัญชีให้มีความถูกต้องและเป็น ประโยชน์ต่อผู้บริหารหรือผู้ใช้งบการเงินต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.3.1 ทำให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัด เชียงใหม่เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

1.3.2 สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้ทำบัญชีของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ ให้สามารถจัดทำข้อมูล ทางบัญชีให้มีความถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารหรือผู้ใช้งบการเงิน

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐาน รายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ของผู้ทำบัญชีที่ได้สะสมไว้ และถ่ายทอดต่อๆ กันมาตลอดจนสามารถที่จะสื่อความหมาย แปล ความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นได้

ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้จัดทำบัญชีที่มีคุณสมบัติและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ในฐานะเป็นพนักงานบัญชีของกิจการ หรือผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ หรือผู้ที่ปฏิบัติงานกับ สำนักงานที่ให้บริการด้านการบัญชีของกิจการ

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง หมายถึง ธุรกิจที่ประกอบกิจการในทางก่อสร้าง โดยให้บริการด้าน ก่อสร้าง ซ่อมแซม และต่อเติม ซึ่งมีชนิดของงานก่อสร้าง ดังนี้

- 1) งานอาคาร เช่น ตึกสูง ที่พักอาศัย
- 2) งานโยธา เช่น งานสร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ คลองชลประทาน สะพานถนนทางหลวง
- 3) งานอุตสาหกรรม เช่น งานสร้างโรงงานส่วนที่เป็นอาคาร โรงงาน หรืองานติดตั้ง เครื่องจักร

มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ หมายถึง มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ สำคัญ ได้แก่ เรื่อง ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ขอบเขต กรอบแนวคิด การนำเสนองบการเงิน ลูกหนี้ เงินลงทุน ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงและวันถือปฏิบัติ และมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับ กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ได้แก่ เรื่อง สัญญาก่อสร้าง ต้นทุนการกู้ยืม และ ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น